

GHS – CLP

Nová klasifikácia a označovanie
nebezpečných látok

BRENNTAG

The Shortest Route to You
all Over the World

Obsah

GHS – čo to je	4
CLP – čo to je	4
Niektoré zásady klasifikácie a označovania podľa CLP	5
Porovnávací tabuľka medzi EÚ klasifikačným systémom a CLP	6
Úlohy a povinnosti priemyslu v rámci CLP	8
Povinnosti v rámci CLP	9
CLP implementácia – prechodné obdobie	10
Vplyv na Vašu firmu	11

Vážený zákazník,

Súčasný európsky systém pre klasifikáciu a označovanie sa nahrádza CLP. Je to nariadenie (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, ktoré vstúpilo do platnosti 20. januára 2009.

Týmto informačným letákom Vám chceme poskytnúť krátky a ucelený prehľad hlavných tém CLP: niektoré základné informácie, základné princípy CLP, porovnanie medzi novým a bývalým systémom, úlohy a povinnosti priemyslu, časový harmonogram implementácie, možné vplyvy na aplikáciu iných predpisov a na Vašu spoločnosť.

Tešíme sa na spoluprácu pri úspešnej implementácii CLP. Ak máte akékoľvek ďalšie otázky k tejto téme, môžete nás kontaktovať.

S pozdravom,

GHS – čo to je

Pretože chemikálie môžu mať potenciálne nepriaznivé účinky na ľudí a životné prostredie, viaceré krajiny a regióny po celom svete majú regulovanú ich klasifikáciu (určenie nebezpečných vlastností chemickej látky) a označovanie. Od r. 1967 je v Európskej únii (EÚ) upravená klasifikácia a označovanie nebezpečných látok a od r. 1988 klasifikácia a označovanie nebezpečných prípravkov. Napriek tomu, že existujú podobnosti v celosvetovej legislatíve, rozdiely v klasifikácii a označovaní môžu viesť k zámene. Napríklad tá istá chemikália by mohla byť v jednej krajine označená ako toxická a v inej nie.

Vzhľadom na rozsiahly celosvetový obchod s chemickými látkami, bolo medzinárodne uznané, že harmonizovaný systém klasifikácie a označovania by bol výhodou. V r. 2003 OSN iniciovala organizovanie „Globálneho harmonizovaného systému klasifikácie a označovania chemických látok“ - GHS.

Cieľom GHS je zvýšiť ochranu ľudského zdravia a životného prostredia na celom svete prostredníctvom harmonizácie:

- kritérií pre klasifikáciu chemických látok
- ich označovania, t.j. oznámenia ich potenciálnych rizík pomocou etikiet a kariet bezpečnostných údajov (KBÚ) smerom k zamestnancom a zákazníkom.

GHS nie je operatívny zákon, je záväznou medzinárodnou zmluvou. GHS musí byť implementovaná regiónmi a krajinami do ich lokálnych zákonov. V EÚ Európska komisia pripravila implementáciu GHS a vyvinula CLP Nariadenie.

CLP – čo to je

CLP skratka pre Nariadenie (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí. Nariadenie nadobudlo účinnosť dňom 20. januára 2009. Úlohou pre priemysel je, aby zistil, aké sú riziká látok a zmesí, pred ich uvedením na trh (klasifikácia) a aby informoval ľudí, teda zamestnancov a zákazníkov, (označovanie) o týchto rizikách, t.j. etiketami a kartami bezpečnostných údajov tak, aby ľudia vedeli o ich účinkoch predtým, ako s nimi manipulujú.

Všimnite si, že pojem “zmes (mixture)” znamená to isté ako „prípravok (preparation)”, ktoré boli používané doteraz.

Niektoré zásady klasifikácie a označovania podľa CLP

Boli definované 3 hlavné druhy nebezpečenstva: fyzikálne nebezpečenstvo, nebezpečenstvo pre zdravie a nebezpečenstvo pre životné prostredie.

Tieto sa rozdeľujú do **tried nebezpečnosti** definovaných podľa povahy:

- fyzikálne nebezpečenstvo (t.j. napr. výbušniny, samovoľne reagujúce látky/zmesi),
- nebezpečenstvo pre zdravie (t.j. akútna toxicita, mutagenita zárodočných buniek)
- nebezpečenstvo pre životné prostredie (t.j. nebezpečnosť pre vodné prostredie, akútna)

Triedy nebezpečnosti sa rozdeľujú do **kategórií nebezpečnosti**, špecifikujúcich závažnosť nebezpečenstva (napr. akútna toxicita, kategória 1,2)

U niektorých tried nebezpečnosti je rozdiel v závislosti na ceste expozície (orálna, dermálna, inhalačná) alebo na charaktere účinkov (napr. podráždenie respiračného traktu, narkotické účinky).

Ekvivalentom k doterajším R-vetám sú teraz tzv. **H-vety** (napr. H200, H201). Ide o **výstražné upozornenia**, ktoré opisujú povahu nebezpečenstva látok alebo zmesí.

A ekvivalentom k doterajším S-vetám sú teraz tzv. **P-vety**. Ide o **bezpečnostné upozornenia**, ktoré opisujú doporučované opatrenia na minimalizáciu alebo predchádzanie nepriaznivých účinkov.

CLP zavádza tiež nové symboly, **piktogramy**. Sú charakterizované červeným rámom a bielym pozadím, zatiaľ čo staré EÚ symboly mali čierny rám a oranžové pozadie. Okrem toho, CLP zavádza dve **výstražné slová** ‘Nebezpečenstvo (Danger)’ a ‘Pozor (Warning)’ pre upozornenie čitateľa na potenciálne nebezpečenstvo. ‘Nebezpečenstvo’ znamená prísnejšiu kategóriu a ‘Pozor’ menej závažnú kategóriu nebezpečnosti.

Na nasledujúcej strane nájdete porovnávaciu tabuľku medzi predošlým EÚ systémom klasifikácie a CLP.

Cieľom tabuľky je poskytnúť ucelený prehľad o zmenách, ale tabuľka nemôže byť doslova použitá k prevodu z predchádzajúcej klasifikácie a označovania do novej -podľa CLP.

Porovnávací tabuľka medzi EÚ klasifikačným systémom a CLP

PHYSICAL HAZARDS

Label Elements Old	Hazard Classes and Categories*	Label Elements New**
EXPLOSIVE (R2, R3)	Explosives - Unstable explosives - Explosives, division 1.1 to 1.3 Self-reactive substances/mixtures, types A and B Organic peroxides, types A and B	DANGER H200 H201, H202, H203 H240, H241 H240, H241
No classification	Explosives, division 1.4	WARNING H204
EXTREMELY FLAMMABLE (R12) (R12) R12	Flammable gases, category 1 Flammable aerosols, category 1 Flammable liquids, category 1	DANGER H220 H222 H224
HIGHLY FLAMMABLE R11 (R11) (R11)	Flammable liquids, category 2 Flammable solids, category 1 Flammable solids, category 2	WARNING H225 H228 H228
FLAMMABLE No symbol (R10) No classification flashpoint 56-60°C	Flammable aerosols, category 2 Flammable liquids, category 3	WARNING H223 H226
HIGHLY FLAMMABLE R17 R17 (R15) (R15) (R15)	Pyrophoric liquids, category 1 Pyrophoric solids, category 1 Substances/mixtures which in contact with water emit flammable gases, categories 1, 2 and category 3	DANGER H250 H250 H260 H261 H261
EXTREMELY FLAMMABLE R12 R12	Self-reactive substances/mixtures, type B Self-reactive substances/mixtures, types C and D and types E and F Self heating substances/mixtures, category 1 and category 2	WARNING H241 H242 H242 H251 H252
OXIDISING R7 R7	Organic peroxides, type B Organic peroxides, types C and D Organic peroxides, types E and F	WARNING H241 H242 H242
OXIDISING R8 R8, R9 R8, R9	Oxidising gases, category 1 Oxidising liquids, categories 1, 2 and category 3 Oxidising solids, categories 1, 2 and category 3	DANGER WARNING H270 H271, H272 H272 H271, H272 H272
No classification	Gas under pressure - Compressed gas - Liquefied gas - Refrigerated liquefied gas - Dissolved gas	WARNING H280 H280 H281 H280
No classification	Substances/mixtures corrosive to metals, category 1	WARNING H290

* Based on Annex I Regulation (EC) No 1272/2008 for all hazard categories with GHS pictograms

** Based on pictograms in Annex V Regulation (EC) No 1272/2008

*** Specific Target Organ Toxicity

HEALTH HAZARDS

Label Elements Old	Hazard Classes and Categories*	Label Elements New**
VERY TOXIC R28 R27 R26	Acute toxicity, categories 1, 2 - Oral - Dermal - Inhalation	DANGER H300 H310 H330
TOXIC R25 R24 R23	Acute toxicity, category 3 - Oral - Dermal - Inhalation	DANGER H301 H311 H331
TOXIC R46 R45, R49 R60, R61 R39 R48	Germ cell mutagenicity, categories 1A, 1B Carcinogenicity, categories 1A, 1B Reproductive toxicity, categories 1A, 1B STOT***, single exposure, category 1 STOT***, repeated exposure, category 1	DANGER H340 H350 H360 H370 H372
 R42 R65	Respiratory sensitisation, category 1 Aspiration hazard, category 1	DANGER H334 H304
HARMFUL R68 R40 R62, R63 R68 R48	Germ cell mutagenicity, category 2 Carcinogenicity, category 2 Reproductive toxicity, category 2 STOT***, single exposure, category 2 STOT***, repeated exposure, category 2	WARNING H341 H351 H361 H371 H373
 R22 R21 R20	Acute toxicity, category 4 - Oral - Dermal - Inhalation	WARNING H302 H312 H332
CORROSIVE R34, R35	Skin corrosion, categories 1A, 1B, 1C	DANGER H314
IRRITANT R41	Serious eye damage, category 1	DANGER H318
IRRITANT R38 R36 R43 R37	Skin irritation, category 2 Eye irritation, category 2 Skin sensitisation, category 1 STOT***, single exposure, category 3 - Respiratory tract irritation	WARNING H315 H319 H317 H335
No symbol R67	- Narcotic effects	WARNING H336

ENVIRONMENTAL HAZARDS

Label Elements Old	Hazard Classes and Categories*	Label Elements New**
DAANGEROUS FOR THE ENVIRONMENT R50 R50/53	Hazardous to the aquatic environment, acute, Category 1 Hazardous to the aquatic environment, chronic, Category 1	WARNING H400 H410
 R51/53	Hazardous to the aquatic environment, chronic, category 2	WARNING H411
No symbol R52/53	Hazardous to the aquatic environment, chronic, Category 3/Category 4	WARNING H412
No symbol R53	Hazardous to the aquatic environment, chronic, Category 3/Category 4	WARNING H413

Úlohy a povinnosti priemyslu v rámci CLP

Úlohy v rámci CLP

Povinnosti kladené na dodávateľa látok alebo zmesí v rámci CLP budú väčšinou závisieť od ich úlohy v dodávateľskom reťazci, vzhľadom na látku alebo zmes. Preto je veľmi dôležité, identifikovať si svoju úlohu v rámci CLP. CLP rozlišuje okrem iného medzi:

- **Výrobcovia látok:** Fyzická alebo právnická osoba so sídlom v Spoločenstve, ktorá vyrába alebo extrahuje látky v nezmennom stave v Spoločenstve;
- **Dovozcovia látok alebo zmesí:** Fyzická alebo právnická osoba so sídlom v Spoločenstve ktorá je zodpovedná za fyzické uvedenie na colné územie Spoločenstva;
- **Následní užívatelia, vrátane formulátorov a re-dovozcov:** Fyzická alebo právnická osoba so sídlom v Spoločenstve, iná ako výrobca alebo dovozca, ktorá používa látku ako takú alebo v zmesi pri svojej priemyselnej alebo profesionálnej činnosti;
- **Distribútori, vrátane predajcov:** Fyzická alebo právnická osoba so sídlom v Spoločenstve, ktorá iba skladuje a uvádza na trh látku samotnú alebo v zmesi, pre tretie strany.

Je potrebné poznamenať, že dodávateľa látok alebo zmesí môžu mať viac ako jednu úlohu podľa CLP.

Povinnosti v rámci CLP

Ako výrobca, dovozca alebo následný užívateľ budete klasifikovať svoje látky a zmesi na základe kritérií CLP. Budete musieť zmeniť ich etikety a karty bezpečnostných údajov, a taktiež v niektorých prípadoch môže byť potrebné zmeniť balenie.

Vaše špecifické povinnosti v rámci CLP závisia od Vašej úlohy v rámci dodávateľského reťazca. Tieto údaje si môžete kontrolovať podľa:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_introduutory_en.pdf#page=10

Ak chcete porozumieť CLP a jej aplikáciám pre podnikanie, ako dodávateľa látok alebo zmesí, doporučuje sa

- Vykonať v spoločnosti inventúru Vašich látok a zmesí (včítane týchto látok obsiahnutých v zmesiach) a látok obsiahnutých vo výrobkoch, kto sú ich dodávateľa a zákazníci a ako používajú látky alebo zmesi. Je možné, že mnohé z týchto informácií už boli zozbierané v súvislosti s REACH;
- Skontrolovať, či máte dostatok vhodného technického a vykonávacieho personálu alebo či potrebujete ďalšie zdroje alebo externé odborné znalosti;
- Posúdiť potrebu vzdelávania vhodného technického a vykonávacieho personálu vo Vašej spoločnosti;
- Aktualizovať software pre spracovanie kariet bezpečnostných údajov a nových etikiet
- Zhodnotiť, či nie je potrebná zmena balenia, ktoré používate podľa DSD¹, DPD²) alebo dopravných predpisov v dôsledku prechodu na CLP.

1 Dangerous Substances Directive (67/548/EEC) (Smernica pre nebezpečné látky)

2 Dangerous Preparations Directive (1999/45/EC) (Smernica pre nebezpečné prípravky)

CLP implementácia – prechodné obdobie

CLP postupne nahradí DSD a DPD, respektíve smernicu o nebezpečných látkach (67/548/EEC) a smernicu o nebezpečných prípravkoch (1999/45/EC). Tieto dve smernice sa rušia s účinnosťou od 1. júna 2015. Od tohto dátumu bude CLP jedinou platnou smernicou pre klasifikáciu a označovanie látok a zmesí. Sú stanovené termíny pre priemysel, odkedy klasifikovať a označovať látky a zmesi v súlade s CLP.

■ Látky

Do 1. decembra 2010, látky majú byť klasifikované, označované a balené v súlade so smernicou 67/548/EEC.

od 1. decembra 2010 do 1. júna 2015, látky majú byť klasifikované podľa obidvoch smerníc: 67/548/EEC a CLP. Označovanie a balenie má byť podľa CLP nariadenia.

Látky klasifikované, označované a balené v súlade so smernicou 67/548/EEC a už uvedené na trh pred 1. decembrom 2010, nemusia byť preetiketované a prebalené podľa CLP nariadenia do 1. decembra 2012.

■ Zmesi (bývalé tzv. "prípravky", v nebezpečných prípravkoch - Smernica (1999/45/EC))

Do 1. júna 2015, sa zmesi klasifikujú, označujú a balia v súlade so smernicou 1999/45/EC.

Zmesi klasifikované, označované a balené v súlade so smernicou 1999/45/EC a už uvedené na trh pred 1. júnom 2015 nemusia byť preetiketované a prebalené podľa CLP nariadenia do 1. júna 2017.

Látky a zmesi môžu byť do 1. decembra 2010, resp. 1. júna 2015, klasifikované, označované a balené v súlade s nariadením CLP. V tomto prípade v karte bezpečnostných údajov musí byť uvedená aj stará klasifikácia a označovanie do 1. júna 2015.

Vplyv na Vašu firmu

Hoci CLP je v rámci možností blízke bývalej EU klasifikácii, existujú určité rozdiely a v niektorých prípadoch budú chemikálie klasifikované prísnejšie ako doteraz, alebo chemikálie, ktoré doteraz boli považované za bezpečné, budú klasifikované ako nebezpečné. To môže mať veľký vplyv na organizáciu Vašich skladov.

Nariadenie o klasifikácii a označovaní chemických látok sa dotýka ďalších predpisov, napríklad z oblasti životného prostredia, ochrany zdravia a bezpečnosti. Doporučuje sa plánovať CLP procesy spolu s procesmi súvisiacimi s REACH, s právnymi predpismi týkajúcimi sa biocídnych výrobkov (Smernica 98/8/EC) a prípravkov na ochranu rastlín (Smernica rady 91/414/EEC), ak je to aplikovateľné, tak ako sú tieto úzko prepojené s CLP.

Pre ďalšie informácie o vplyvoch CLP môžete kontaktovať Váš priemyselný zväz, resp. Vaše obhodné združenie a taktiež Vášho BRENNTAG - kontaktného pracovníka.

pre viac informácií o CLP BRENNTAG doporučuje nasledovné web-stránky:

- Európska chemická agentúra (European Chemicals Agency) (ECHA) <http://echa.europa.eu/>
- ECHA ponúka zoznam národných tzv. helpdesks: http://echa.europa.eu/help/nationalhelp_en.asp
- The European Commission Enterprise and Industry Chemicals http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/chemicals/classification/index_en.htm
<http://www.cchlp.sk/>
<http://www.zchfp.sk/slovensky.html>

Zdroje:

Nariadenie (ES) č. 1272/2008 Európskeho parlamentu a rady zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene a zrušení smernice 67/548/EEC a 1999/45/EC, a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006

ECHA http://echa.europa.eu/clp/clp_regulation_en.asp

BRENNTAG

■ BRENNTAG ADRESY

<http://www.brenntag-reach.com/en/>

<http://www.brenntag-cee.com/sk/pages/Sustainability/index.html>

<http://www.brenntag-cee.com/sk/pages/Sustainability/Quality/REACH/index.html>

www.brenntag.sk